SVENSKA KRAFTNÄT

Generaldirektören

Näringsdepartementet
n.registrator@regeringskansliet.se
CC:
helene.lassi@regeringskansliet.se

2017-11-20 Svk 2018/1708 REMISSVAR

Remissvar med anledning av betänkandet En utvecklad översiktsplanering Del 1. Att underlätta efterföljande planering (SOU2018:46)
(dnr N2018/03415/SPN)

Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) har getts möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet En utvecklad översiktsplanering Del 1. Att underlätta efterföljande planering (SOU2018:46).

Svenska kraftnät delar utredningens konstaterade brister i den nuvarande översiktsplaneringen och välkomnar förslag som möjliggör en mer enhetlig översiktsplanering som är lättare att hålla aktuell och där statliga intressen tillgodoses på lämpligt sätt.

Utöver att Svenska kraftnät är såväl elberedskapsmyndighet som dammsäkerhetsmyndighet har affärsverket också uppdraget att säkerställa att elöverföringssystemet är säkert, miljöanpassat och kostnadseffektivt samt har ansvaret för att balansera produktionen och förbrukningen i elsystemet. Samtliga delar av Svenska kraftnäts verksamhet och uppdrag är tydligt kopplade till samhällsplaneringen i stort. Till följd av en ökad elanvändning i samhället och en omfattande elnätsutbyggnad som en konsekvens av bland annat energiomställningen till förnybar elproduktion och europeisk elmarknadsintegration och ett stamnät som delvis börjar närma sig sin tekniska livslängd behöver Svenska kraftnäts verksamhet och planering synliggöras och beaktas också i den kommunala översiktsplaneringen.

Svenska kraftnät välkomnar förslaget om en tydligare, och mer enhetlig, översiktsplankarta med tydliga kategorier för indelningen av mark- och vattenanvändningen. Stamnätet för el är ett essentiellt planeringsunderlag för kommunalt planeringsarbete både ur perspektivet att befintligt stamnät är samhällsviktig infrastruktur som tryggar Sveriges energiförsörjning, men också en förutsättning för storskalig samhällsplanering. Anslutning av produktionskällor såsom vindkraft, etablering av elintensiv industri och planeringsutmaningar till följd av växande befolkning och ökad energianvändning är beroende av tillräcklig överföringskapacitet i stamnätet. Svenska kraftnät ser redan idag brister i många kommuners översiktsplaner där stamnätsstrukturen inte beaktas i planeringen, är omnämnd eller i vissa fall ens synliggjord. Ledtiderna för nya elnätsanläggningar är långa, inte minst på grund av

SvK1016, v4.0, 2017-04-06

BOX 1200
172 24 SUNDBYBERG
STUREGATAN 1
SUNDBYBERG
TEL 010-475 80 00
REGISTRATOR@SVK.SE
WWW.SVK.SE

långa tillståndsprocesser. Detta blir särskilt påtagligt när förstärkningar av elnätsstrukturen inte beaktas i regional planering av exempelvis nya bostadsområden eller nyetableringar av industrier och andra projekt som är beroende av tillräcklig överföringskapacitet i elnätet. Svenska kraftnät vill poängtera att stamnätets roll i elsystemet behöver beaktas i planeringen även i kommuner som inte har några stamnätsanläggningar idag.

Översiktsplanen är ett viktigt verktyg för arbetet med att säkerställa att stamnätets befintliga anläggningar beaktas. Dammsäkerhetsfrågor och elberedskapsfrågor samt frågor om energiförsörjning behöver även de synliggöras i kommunal planering. Elnätsstruktur i allmänhet, och stamnätsstrukturen i synnerhet, måste beaktas i planeringsprocessen. Det är dock, precis som utredningen konstaterar, stor skillnad på hur dessa frågor inte bara behandlas av kommunerna utan också hur länsstyrelserna bevakar eller underrättar Svenska kraftnät kring dessa. Svenska kraftnät ser därför mycket positivt på utredningens förslag till att Boverket ges i uppdrag att ta fram en vägledning för hur statliga myndigheter bör samverka med länsstyrelsen i planprocessen för att förtydliga länsstyrelsernas uppgift och säkerställa att statliga intressen behandlas på samma sätt i översiktsplaneprocessen i hela landet.

Svenska kraftnät välkomnar mot bakgrund av ovanstående även utredningens förslag om att översiktsplanen ska redovisa såväl förhållanden som har väsentlig betydelse för efterföljande planering som områden eller verksamheter som angår flera kommuner eller är av regional betydelse. Stamnätet för el uppfyller per definition båda dessa kriterier. Utredningen uppmärksammar Trafikverket som en statlig myndighet som behöver medverka än mer i översiktsplanearbetet med hänvisning till den långsiktiga infrastrukturplanering och det samråd och samarbete Trafikverket har med kommuner i denna. Inte minst då kommunernas egen planering påverkar utvecklingen. Detsamma gäller i allra högsta grad för Svenska kraftnäts verksamhet. Svenska kraftnäts omfattande investeringsprojekt spänner över hela landet och över långa tidsperioder. De drivs på av samhällsutvecklingen i stort och av kommuners ambitioner och planering. Till skillnad från Trafikverket däremot är Svenska kraftnät inte en självklar samrådspart för samtliga länsstyrelser. Svenska kraftnät anser att vi bör vara en obligatorisk samrådspart i länsstyrelsernas översiktsplaneärenden för att säkerställa att förutsättningar för energiförsörjning redan i tidigt skede beaktas i kommunernas långsiktiga planarbete.

Förslagen i utredningen är bra och Svenska kraftnät ser att dessa kan bidra till att uppfylla utredningens uppdrag, att underlätta efterföljande planering och hur dialogen mellan staten och kommunen om fysisk planering i större uträckning kan hanteras inom översiktsplaneringen. Svenska kraftnät ser också fram mot en översiktsplanering där Svenska kraftnät är en given remisspart och där stamnätet för el beaktas som en förutsättning för efterföljande planering.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ulla Sandborgh efter föredragning av Mats Borrie. I ärendets handläggning har även ställföreträdande avdelningschef för Koncessioner och kommunikation, Kristina Bredin, deltagit.

Sundbyberg, dag som ovan

Ulla Sandborgh

Mats Borrie